

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра ортопедичної стоматології з імплантологією

«УЗГОДЖЕНО»

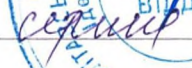
Гарант освітньо-наукової програми
«Стоматологія»

 I.M. Ткаченко

« 28 » 2024 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор ЗВО з наукової роботи,
ПДМУ

професор Вайдашев
« 28 » 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ
(повна назва освітнього компонента)

для здобувачів освіти третього(освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які
навчаються за освітньо-науковою програмою «Стоматологія»
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 «Охорона здоров'я »
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 221 «Стоматологія»
(код і найменування спеціальності)

Робоча навчальна програма освітнього компонента для здобувачів освіти третього(освітньо-наукового) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Стоматологія»

«28» серпня 2024 року 39 с.

Розробник -

д.мед.н., професор Дворник В.М.;

д.мед.н., професор Король Д.М.,

к.мед.н., доцент Г.М. Кузь;

к.мед.н., доцент Давиденко В.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ортопедичної стоматології з імплантологією, кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології, кафедри післядипломної освіти лікарів - ортопедів

на засіданні кафедри

ортопедичної стоматології з імплантологією

зав. кафедри

протокол від 20 серпня 2024 № 21,

пропедевтики ортопедичної стоматології

зав. кафедри

протокол від 28 серпня 2024 № 1,

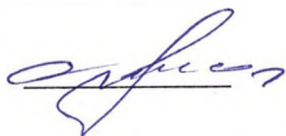
післядипломної освіти лікарів - ортопедів

зав. кафедри

протокол від 26 серпня 2024 № 1.

Робоча програма затверджена на засіданні Вченої ради ПДМУ
Протокол № 1 від «28» серпня 2024р.

Учений секретар

В.Л. Філатова

ВСТУП

Освітній компонент «ортопедична стоматологія» є складовою освітньо-наукової програми підготовки фахівців третього рівня вищої освіти за спеціальністю 221 – Стоматологія.

Освітній компонент є вибіркоvim.

Викладається у 1,2,5,6 семестрах 1,3 років навчання в обсязі 150 годин (5 кредитів ЄКТС) зокрема: лекції – 10 годин., практичні 90 год. Самостійна робота- 50 годин. У курсі передбачено 4 модулі.

Завершується освітній компонент іспитом.

Предметом вивчення освітнього компонента «**Ортопедична стоматологія**»:

- клініка та протезування при різних патологічних станах зубо-щелепного апарату (дефекти твердих тканин зубів, часткова та повна відсутність зубів на нижній та верхній щелепі, надмірне стирання твердих тканин зубів, вторинні деформації зубних рядів, захворювання скронево-нижньощелепного суглоба, захворювання тканин пародонта).
- щелепно-лицева ортопедія, щелепно-лицеве протезування;
- ортопедичні методи лікування з опорою на імплантатах.

Зміст освітнього компонента «Ортопедична стоматологія» є базовим у підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового рівня) у ОНП «Стоматологія», що надає змогу здобувачам вищої освіти оволодіти в клініці певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами твердих тканин зубів, частковою та повною відсутністю зубів на нижній та верхній щелепі, травмами, уродженими та набутими дефектами щелепно-лицевої ділянки, різними патологічними станами (надмірне стирання твердих тканин зубів, вторинні деформації зубних рядів, захворювання скронево-нижньощелепного суглоба, захворювання тканин пародонта, протезування з опорою на імплантатах).

Освітній компонент складається з лекційних і практичних занять.

Місце освітнього компонента (в струно-логічній схемі підготовці фахівців відповідного напрямку): освітній компонент «ортопедична стоматологія» є вибіркоvim компонентом у циклі професійної і практичної підготовки.

Розподіл змісту освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за циклами наведено нижче

Міждисциплінарні зв'язки :

- а) ґрунтуються на попередньому вивченні здобувачами вищої освіти анатомії людини; пропедевтики ортопедичної стоматології, ортопедичної стоматології, патоморфології й інтегрується з цими дисциплінами;
- б) закладають основи вивчення здобувачами вищої освіти таких клінічних дисциплін, як ортодонтія, ортопедична стоматологія, в тому числі імплантологія.

Мета освітнього компонента - підготовка здобувачів на третьому (освітньо- науковому) рівні, здобуття та поглиблення теоретичних знань та практичних навичок та інших компетентностей отриманих на до дипломному та

післядипломному (інтернатура) етапах освіти, набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми ортопедичної стоматології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Завданнями освітнього компонента «Ортопедична стоматологія» є:

- закладання основи вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних знань, опанування практичними навичками та вміннями з ортопедичної стоматології, що передбачає інтеграцію викладання дисципліни з ортодонтією, ортопедичною стоматологією, в тому числі імплантологією та формування умінь застосовувати знання та навички у професійній діяльності;
- формування майбутнього фахівця, здатного вирішувати клінічні задачі з використанням набутих знань та вмінь з дисципліни, закладання основи здорового способу життя та профілактики порушення функцій в процесі життєдіяльності.
- оформлення звітної документації ортопеда-стоматолога.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач ступеня доктора філософії повинен самостійно вирішувати складні ситуаційні задачі за умов реального часу та нести відповідальність за прийняті рішення у клінічній практиці та наукових дослідженнях.

А також знати:

- як проводиться обстеження пацієнта з різними патологічними станами зубощелепної системи;
- як планувати додаткове обстеження пацієнтів з частковою та повною відсутністю зубів;
- тактику лікування пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології в залежності від клінічної картини;
- знати методики отримання анатомічних та функціональних відбитків;
- засвоїти етапи визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп;
- знати функціональну анатомію компонентів жувального апарату та топографію м'язів, що приймають основну участь при рухах нижньої щелепи;
- знати принципи роботи з артикулятором при протезуванні пацієнтів з частковою та повною відсутністю зубів
- показання та протипоказання до застосування бюгельних протезів;
- мету та задачі паралелометрії;
- методи проведення паралелометрії;
- роль щелепно-лицевої ортопедії в наданні медичної допомоги пацієнтам з дефектами та деформаціями щелеп та обличчя, що виникли після травм, операцій, та перенесених захворювань;
- загальну характеристику щелепно-лицевих апаратів та їх класифікацію;
- знати етіологію, патогенез, клінічну картину, диф. діагностику

основних стоматологічних захворювань.

- знати рефлекси жувальної системи і механізми їх перебудови.
- знати рефлекси жувальної системи за І.С. Рубіновим.
- знати особливості уявлення про атипове протезування.
- Обґрунтувати необхідність спеціальної (терапевтичної, ортопедичної, хірургічної, ортодонтичної) підготовки порожнини рота до протезування;
- вивчити методи обстеження – оклюзограма, Т-скан, пародонтограма, ЕМГ, рентгенодіагностика, КТ, МРТ тощо;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації, профілактики різних патологічних станів (патологічного стирання твердих тканин зубів, вторинних зубощелепних деформацій, захворювань СНЩС та тканин пародонту);
- типи стоматологічної імплантації;
- складові частини імплантатів;
- знати показання та загальні і місцеві протипоказання до стоматологічної імплантації;
- основні методи діагностики при імплантаційному втручанні;
- основні принципи планування кількості імплантатів та їх розташування при частковій та повній адентії;
- особливості протезування з опорою на імплантати

вміти:

- вміти встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних);
- виконувати реєстрацію рухів нижньої щелепи;
- вміти отримувати робочі та функціональні відбитки;
- вміти виготовляти та оцінювати діагностичні моделі;
- вміти проводити паралелометрію;
- скласти план підготовки ротової порожнини пацієнта до протезування.
- виконувати вибіркове зішліфування зубів.
- складати одонтопародонтограму пацієнтів з патологією пародонту;
- виготовити ортопедичні конструкції із застосуванням сучасних технологій;
- знімати відбитки з рівня імплантатів методом відкритої і закритої ложок;
- виготовляти конструкції з опорою на імплантати

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральні, загальні, спеціальні)

- інтегральні:

Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю "Стоматологія" у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні:

ЗК1 - спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики;

ЗК2 - започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності;

ЗК3 - критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей;

ЗК4 - вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому;

ЗК5 - використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях;

ЗК6 - демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь ІЗ самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;

ЗК7 - здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

- спеціальні (фахові, предметні)компетентності:

ФК1 - В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати:

- специфіку лексичних засобів вираження змісту текстів з фаху, на багатозначність службових і загальнонаукових слів, на механізм слово творення, на явище синонімії і омонімії, на вживання фразеологічних словосполук, слів і словосполучень, фразеологізмів, властивих усному мовленню в ситуаціях ділового спілкування, на знання і правильне читання скорочень, аббревіатур, формул, символів тощо; - типові для наукового стилю складні синтаксичні конструкції, звороти з неособовими дієслівними формами, пасивні конструкції, багатоелементні означення, усічені граматичні конструкції, емфатичні та інверсійні структури; - про особливості мови і стилю, теорії і практики перекладу науково-технічної літератури: поняття перекладу, еквівалент і аналог, перекладацькі трансформації, компенсації втрат при перекладі, контекстуальні заміни, багатозначність слів, збіг та розбіжності значень інтернаціональних слів тощо. вміти: - застосовувати прийоми оглядового, ознайомчого і вивчаючого читання на матеріалах оригінальної наукової інформації з фаху. - вести наукові дискусії та спілкуватися на рівні професійної / побутової тематики та ситуацій, пов'язаних із перебуванням у закордонному відрядженні; - сприймати і розуміти монологічні та діалогічні висловлювання носіїв мови в межах професійної та побутово-ситуативної тематики на рівні 85—90% інформації при темпі її подання 120—150 слів на хвилину; - складати іноземною мовою анотації та реферати до наукових статей, матеріалів дослідження тощо. - написати доповідь, повідомлень, приватні чи ділові листи, інші основні види документації (заяви на участь у конференції, складання стислого автобіографічного нариса тощо).

ФК2 - в результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: - основні історичні етапи становлення науково-пізнавальної діяльності людства; - центральні напрями і основні поняття філософії та методології науки; вміти: - аналізувати особливості основних проблем центральних напрямів філософії та методології науки; - характеризувати історико-філософський контекст основних методологічних проектів; - визначати потенціал філософії та методології науки як міждисциплінарної галузі.

ФК3 - У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен: знати: закони, принципи і правила регулювання професійної поведінки медичних працівників та дослідників, що приймають безпеці використання нових медичних технологій та запобігають нанесенню шкоди людині, її потомству, усьому людству і біосфері у цілому; вміти: - проявляти повагу до життя та гідності здорової і хворої людини, інтереси яких завжди повинні оцінюватися вище від інтересів науки або суспільства; - ідентифікувати та аналізувати конфліктні ситуації, що виникають на стику медицини, біології, філософії та юриспруденції, а й визначати конкретні шляхи їх розв'язання; - користуватися новими етичними принципами (тобто нооетикою), для запобігання глобальної екологічної кризи, за суттю ноосферної кризи, яка може прийняти катастрофічний та необоротний характер.

ФК4 - У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен: знати: основні концепції аналізу біологічних текстів, основні концепції відтворення і аналізу просторової організації біомолекул, основи організації цілих геномів та методи їх порівняльного аналізу. Вміти: аналізувати та порівнювати біологічні тексти, працювати з банками даних біологічних послідовностей і просторових структур, здійснювати парне та множинне вирівнювання послідовностей, проводити філогенетичний аналіз, працювати зі спеціальними програмними комплексами, вміти цілісно і системно мислити.

ФК5 - В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: - міжнародну систему правової охорони інтелектуальної власності; - систему прав інтелектуальної власності; - документи, які засвідчують авторство і (або) право власності; - права інтелектуальної власності, які витікають з документа, що засвідчує авторство і (або) право власності; - обмеження майнових прав інтелектуальної власності; - об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності; - структуру різноманітних документів інтелектуальної власності; - методи експериментальних досліджень; - поняття та класифікацію наукових досліджень; - поняття та принципи наукової методології; - поняття, методологію, фундаментальні принципи, основні терміни доказової медицини, об'єктивні причини формування принципу доказовості в галузі охорони здоров'я; - основні види клінічних досліджень; - міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах. вміти: - виявляти об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності; - визначати обмеження майнових прав інтелектуальної власності; - проводити

системний аналіз документів, які засвідчують авторство або право власності, а також які регулюють відносини, пов'язані з об'єктами права інтелектуальної власності, що створені у зв'язку з виконанням службового завдання; - володіти методикою пошуку патентної інформації та систематизацією результатів пошуку; - володіти засобами наукової комунікації; - володіти технологіями викладу результатів наукового дослідження; - володіти інструментами наукового пошуку; - уміти працювати з базами Google Scholar, PubMed, програмами і системами ORCID, Mendeley; - уміти знаходити та обраховувати індекси цитувань наукових публікацій; - володіти технологіями підготовки матеріалів до публікації та пошуком журналів у міжнародних базах даних.

ФК6 - В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: індивідуально-психологічні відмінності особистості за їхніми проявами у діяльності та спілкуванні. вміти: Тракувати визначення спілкування, діяльності, суспільних відносин. Диференціювати когнітивний, афективний, контактний аспекти спілкування. Аналізувати засоби спілкування. Диференціювати поняття міжособистісне спілкування, рольове спілкування, соціальна позиція, соціальний статус, ритуальне спілкування, імперативне спілкування. Тракувати функції спілкування. Пояснювати значення спілкування як людської потреби: афіліація, соціальна підтримка, самотність, емоційна ізоляція, атракція. Пояснювати зворотний зв'язок при спілкуванні. Визначати види спілкування та його функції. Вирізняти поняття контакт, просторовий контакт, контакт зацікавленості.

ФК7 – В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: - етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності; - норми законодавства про авторське право; - види порушень академічної доброчесності; - сутність академічної відповідальності; вміти: - створювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; - використовувати технічні засоби для перевірки текстових документів на наявність неправомірних запозичень; - оформляти документи, що засвідчують авторство наукової публікації (експертні заключення, авторські довідки, авторські договори, інформовані згоди).

ФК8 - В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: - теоретичні основи статистичного спостереження як способу формування інформаційної бази для дослідження та прийняття рішень; - визначення біостатистики як навчальної дисципліни та її ролі в системі доказової медицини; - методичні підходи до узагальнення та оброблення статистичних даних. вміти: - аналізувати та застосовувати статистичні показники та параметри статистичних сукупностей; - здійснювати оброблення первинних даних з метою одержання узагальнюючих показників, рядів розподілу, відносних, середніх величин, показників варіації тощо; - формувати

статистичні гіпотези та обирати адекватні методи їх перевірки; - оцінювати та описувати результати статистичних досліджень з метою формування обґрунтованих висновків.

ФК9 - В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен знати: - фактори природженого та набутого імунітету, - зміни показників імунного статусу з урахуванням віку хворого, стану здоров'я та пори року, - особливості розвитку противірусного, протибактеріального, протигрибкового імунного захисту, - етіологічні та патогенетичні фактори вроджених та набутих імунодефіцитних станів, аутоімунної патології, - особливості формування алергічних та atopічних станів, - основні методи імунологічного дослідження для визначення кількісних та якісних показників імунітету, - принципи інтерпретації даних лейкограми та імунограми, імуноферментного аналізу, імуноблотінгу, ПЛР з урахуванням клінічних даних, стадії імунної відповіді, імунологічного анамнезу, - основні принципи використання імунотерапії та імунопрофілактики, лікування алергологічної патології, - основи чинного законодавства про охорону здоров'я; - основні принципи організації наукового дослідження; - форми і методи статистичного аналізу; - екстраполяції даних, отриманих *in vivo* і *in vitro*; - правила оформлення і редагування рукопису до друку; - основні вимоги до оформлення дизайну дослідження, журнальної статті, ілюстративного матеріалу; - принципи складання мультимедіа презентації виступу в формі наукової доповіді і за освітньою програмою (лекція, семінар); - моральнодеонтологічні принципи медичного фахівця та принципи фахової субординації. вміти: - проводити опитування та лабораторне та/або інструментальне обстеження пацієнтів із імунними порушеннями та алергологічною патологією відповідно до скарг пацієнта та історії хвороби, - оцінювати стан функціонування імунної системи за даними лабораторного дослідження, - застосовувати адекватні діагностичні методи у пацієнтів із імунодефіцитними станами та імунозалежними захворюваннями, проводити диференційну діагностику, - виконувати імунологічні методи дослідження, - застосовувати принципи доказової медицини у прийнятті діагностичних та терапевтичних рішень при імунозалежних та алергологічних захворюваннях, - обґрунтовувати використання методів імунокорегуючої терапії, специфічної імунотерапії та імунопрофілактики, - проводити 15 невідкладну допомогу при гострих алергічних станах, - показати основне розуміння етичних принципів та їх застосування у лікуванні пацієнтів, - провести статистичний аналіз, скласти таблиці, графіки, - оформити рукопис статті в друк, - складати бібліографічні списки, - читати, перекладати спеціальну літературу на іноземних мовах, - користуватися базами даних та пошуковими системами.

Результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

ПРН 1. Застосовувати науково-професійні знання; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі освітнього та наукового

спрямування. Демонструвати знання методології дослідження в цілому і методів певної сфери наукових інтересів, зокрема.

ПРН 2. Інтерпретувати та аналізувати інформацію, коректно оцінювати нові й складні явища та проблеми з науковою точністю критично, самостійно і творчо. Виявляти невирішені проблеми у предметній області медицини та визначати шляхи їх вирішення.

ПРН 3. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження. Формулювати наукові гіпотези, мету і завдання наукового дослідження.

ПРН 4. Самостійно і критично проводити аналіз і синтез наукових даних. Розробляти дизайн та план наукового дослідження, використовуючи відповідні методи дослідження в галузі медицини.

ПРН 5. Виконувати та вдосконалювати сучасні методики дослідження за обраним напрямом наукового проекту та освітньої діяльності. Винаходити нові способи діагностики, лікування та профілактики захворювань людини.

ПРН 6. Використовувати результати наукових досліджень в медичній практиці, освітньому процесі та суспільстві. Інтерпретувати можливості та обмеження наукового дослідження, його роль в розвитку системи наукових знань і суспільства в цілому.

ПРН 7. Представляти результати наукових досліджень в усній і письмовій формах у науковому співтоваристві і суспільстві в цілому, відповідно до національних та міжнародних стандартів. Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди.

ПРН 8. Управляти роботою колективу студентів, колег, міждисциплінарної команди. Організовувати навчання учасників освітнього процесу при виконанні наукової та освітньої діяльності та впливати на їх соціальний розвиток.

ПРН 9. Оцінювати ефективність освітнього процесу, рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН 10. Використовувати етичні принципи в роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами, дотримуватися наукової етики. Демонструвати академічну доброчесність та діяти відповідально щодо достовірності отриманих наукових результатів.

Контроль знань і розподіл балів, які отримують здобувачі ступеня доктора філософії

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

- У змістовий модуль I (ЗМ1) входять теми 1 - 4,
- у змістовий модуль II (ЗМ2) – 5-8.
- *Оцінювання за формами контролю:*

	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	31	30	31	30	122
Максимум	50	50	50	50	200

Для здобувачів ступеня доктора філософії, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 122 бали*, для одержання іспиту обов'язково *перескладання поточного контролю та/або індивідуальної самостійної роботи*.

При цьому, кількість балів:

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою

При цьому, кількість балів:

0-79 відповідає оцінці «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни;

80-118 відповідає оцінці «незадовільно»;

122-128 відповідає оцінці «задовільно» («достатньо»);

130-138 відповідає оцінці «задовільно»;

140-158 відповідає оцінці «добре»;

160-178 відповідає оцінці «добре» («дуже добре»);

180-200 відповідає оцінці «відмінно».

Шкала відповідності:

За 200 – бальною шкалою		За чотирибальною шкалою	
A	180-200	5	відмінно
B	160-178	4	добре
C	140-158		
D	130-138	3	задовільно
E	122-128		
Fx	80-118	2	незадовільно
F	0-79		

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Загальний обсяг 150 год, в тому числі:

Лекцій - 10 год.

Практичні заняття – 90 год.

Самостійна робота – 50 год.

Змістовий модуль 1 Інтегрований підхід до обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології та підготовка до протезування

Змістовий модуль 2 Незнімне протезування.

Змістовий модуль 3 Знімне протезування.

Змістовий модуль 4 Атипове протезування

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Ортопедична стоматологія»

ПРОГРАМА МОДУЛЯ I

Змістовий модуль 1

Інтегрований підхід до обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології та підготовка до протезування

Тема 1. Організація стоматологічної ортопедичної допомоги.

Тема 2. Структура стоматологічної допомоги в Україні

Тема 3. Основні нормативні документи МОЗ України, що регулюють діяльність лікаря стоматолога-ортопеда

Тема 4. Принципи організації діяльності медичних стоматологічних закладів різної форми власності

Тема 5. Загальні принципи функціональної анатомії зубо-щелепної системи.

Тема 6. Рухи нижньої щелепи. Артикуляція, артикуляційні взаємозв'язки..

Тема 7. Оклюзія. Види оклюзії. М'язові, суглобові

Тема 8. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи. Будова та призначення..

Тема 9. Функціональна анатомія пародонту.

Тема 10. М'язова система жувального апарату.

Тема 11. Сучасне матеріалознавство у клініці ортопедичної стоматології.

Тема 12. Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології.

Загальноосвітня та спеціальна підготовка

Змістовий модуль 2

Незнімне протезування.

Тема 13. Клініка різних дефектів коронкової частини зубів. Класифікації.

Тема 14. Вкладки. Показання до застосування. Класифікація.

Тема 15. Способи виготовлення вкладок. Сучасні технології.

Тема 16. Вініри. Характеристика, показання до виготовлення.

Тема 17. Клініко-лабораторні етапи виготовлення вінірів. Сучасні технології

Тема 18. Відновлення дефектів твердих тканин зубів різними видами штучних коронок. Показання до застосування. Класифікація.

Тема 19. Клініко-лабораторні етапи виготовлення естетичних коронок (металокерамічні, безметалова кераміка).

Тема 20. Провізорні коронки, методи виготовлення.

Тема 21. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок з використанням комп'ютерних технологій.

Тема 22. Відновлення часткових дефектів зубних рядів незнімними мостоподібними протезами. Загальна характеристика. Показання до застосування. Класифікація.

Тема 23. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних конструкцій мостоподібних протезів. Сучасні технології виготовлення.

Тема 24. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних конструкцій мостоподібних протезів. Сучасні технології виготовлення.

Тема 25. Деякі стани порожнини рота, обумовлені мостоподібними протезами

Змістовий модуль 3 Знімне протезування.

Тема 26 Відновлення часткової втрати зубів знімними ортопедичними конструкціями. Показання до виготовлення часткових знімних пластинкових протезів (ЧЗПП).

Тема 27. Характеристика ЧЗПП. Способи передачі жувального навантаження при використанні ЧЗПП.

Тема 28. Клініко-лабораторні етапи виготовлення ЧЗПП.

Тема 29. Бюгельні протези. Їх характеристика. Показання та протипоказання до виготовлення.

Тема 30. Способи фіксації бюгельних протезів. Розподіл жувального навантаження при використанні різних способів фіксації.

Тема 31. Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Сучасні технології.

Тема 32. Функціональна та топографічна анатомія зубо-щелепної системи при повній втраті зубів. Класифікації беззубих щелеп.

Тема 33. Оцінка стану слизової оболонки протезного ложа. Особливості отримання функціональних відбитків в залежності від клінічної картини.

Тема 34. Методи визначення центрального співвідношення щелеп у пацієнтів з повною відсутністю зубів.

Тема 35. Фактори, що забезпечують фіксацію та стабілізацію повних знімних пластинкових протезів.

Тема 36. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Сучасні технології виготовлення.

Тема 37. Механізми звикання до повних знімних протезів. Фактори адаптації. Особливості користування та догляду.

Змістовий модуль 4 Атипове протезування

Тема 38. Клініка, діагностика захворювань тканин пародонту. Мета та завдання ортопедичного лікування. Застосування сучасних технологій.

Тема 39. Патологічне стирання твердих тканин зубів. Клініка, діагностика. Класифікації. Ортопедичні методи лікування.

Тема 40. Вторинні деформації зубних рядів. Етіологія та патогенез виникнення. Класифікація. Методи лікування.

Тема 41. Захворювання скронево-нижньощелепного суглобу. Класифікації. Клініка, діагностика та ортопедичні методи лікування.

Тема 42. Щелепно-лицева ортопедія. Переломи щелеп та посттравматичні ускладнення. Ортопедичні методи лікування.

Тема 43. Щелепно-лицеве протезування. Сучасні технології.

Тема 44. Показання та протипоказання до ортопедичного лікування дефектів зубних рядів із застосуванням імплантатів.

Тема 45. Біомеханічні аспекти створення протезо-імплантатної системи. Діагностика при плануванні імплантації.

Тема 46. Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних та умовно-знімних протезів з опорою на імплантати.

Тема 47. Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних конструкцій з опорою на імплантати.

Тема 48. Критерії оцінки ефективності стоматологічної імплантації. Помилки та ускладнення. Їх профілактика.

Наукове керівництво роботою над дисертацією

Тема 50-74.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Розподіл годин і видів навчання із спец предмету «ортопедична стоматологія» (по роках навчання)

№ з/п Назва теми	Всього годин	Вид заняття		
		Лекції	Практичні заняття	самостійна робота, очні консультації з теми дисертаційної роботи
	150	10	90	50
1 рік				
	50	6	44	0
I семестр				
	24	2	22	0

1.	Тема: Організація стоматологічної ортопедичної допомоги.	2	2		0
2.	Тема: Структура стоматологічної допомоги в Україні.	2		2	0
3.	Тема: Основні нормативні документи МОЗ України, що регулюють діяльність лікаря стоматолога-ортопеда.	2		2	0
4.	Тема: Принципи організації діяльності медичних стоматологічних закладів.	2		2	0
5.	Тема: Загальні принципи функціональної анатомії зубо-щелепної системи.	2		2	0
6.	Тема: Рухи нижньої щелепи. Артикуляція, артикуляційні взаємозв'язки.	2		2	0
7.	Тема: Оклюзія. Види оклюзії. М'язові, суглобові, зубні ознаки.	2		2	0
8.	Тема: Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи. Будова та призначення.	2		2	0
9.	Тема: Функціональна анатомія пародонту.	2		2	0
10.	Тема: М'язова система	2		2	0

	жувального апарату				
11.	Тема: Сучасне матеріалознавство у клініці ортопедичної стоматології.	2		2	
12.	Тема: Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Загальноосвітня та спеціальна підготовка	2		2	0
II семестр					
		24	4	20	0
13.	Тема: Клініка різних дефектів коронкової частини зубів. Класифікації.	2		2	0
14.	Тема: Вкладки. Показання до застосування. Класифікація.	2		2	0
15.	Тема: Способи виготовлення вкладок. Сучасні технології.	2		2	0
16.	Тема: Вініри. Характеристика, показання до виготовлення.	2		2	0
17.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення вінірів. Сучасні технології	2		2	0
18.	Тема: Відновлення дефектів твердих тканин зубів різними видами штучних коронок. Показання до застосування. Класифікація.	2		2	0

19.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення естетичних коронок (металокерамічні, безметалова кераміка).	2	2		0
20.	Тема: Провізорні коронки, методи виготовлення.	2		2	0
21.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок з використанням комп'ютерних технологій.	2		2	0
22.	Тема: Відновлення часткових дефектів зубних рядів незнімними мостоподібними протезами. Загальна характеристика. Показання до застосування. Класифікація.	2	2		0
23.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних конструкцій мостоподібних протезів. Сучасні технології виготовлення.	2		2	0
24.	Тема: Деякі стани порожнини рота, обумовлені мостоподібними протезами.	2		2	0
2 рік (викладацька практика)					
		0	0	0	0
3 рік					

		50	4	46	0
V семестр					
		26	2	24	0
25.	Тема: Відновлення часткової втрати зубів знімними ортопедичними конструкціями. Показання до виготовлення часткових знімних пластинкових протезів (ЧЗПП).	2		2	
26.	Тема: Характеристика ЧЗПП. Способи передачі жувального навантаження при використанні ЧЗПП.	2		2	
27.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення ЧЗПП.	2		2	
28.	Тема: Бюгельні протези. Їх характеристика. Показання та протипоказання до виготовлення.	2		2	
29.	Тема: Способи фіксації бюгельних протезів. Розподіл жувального навантаження при використанні різних способів фіксації.	2		2	
30.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Сучасні технології.	2	2		

31.	Тема: Функціональна та топографічна анатомія зубо-щелепної системи при повній втраті зубів. Класифікації беззубих щелеп.	2		2	
32.	Тема: Оцінка стану слизової оболонки протезного ложа. Особливості отримання функціональних відбитків в залежності від клінічної картини.	2		2	
33.	Тема: Методи визначення центрального співвідношення щелеп у пацієнтів з повною відсутністю зубів.	2		2	
34.	Тема: Фактори, що забезпечують фіксацію та стабілізацію повних знімних пластинкових протезів.	2		2	
35.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Сучасні технології виготовлення.	2		2	
36.	Тема: Механізми звикання до повних знімних протезів. Фактори адаптації. Особливості користування та догляду.	2		2	

VI семестр					
		24	2	22	0
37.	Тема: Клініка, діагностика захворювань тканин пародонту. Мета та завдання ортопедичного лікування. Застосування сучасних технологій.	2		2	
38.	Тема: Патологічне стирання твердих тканин зубів. Клініка, діагностика. Класифікації. Ортопедичні методи лікування.	2		2	
39.	Тема: Вторинні деформації зубних рядів. Етіологія та патогенез виникнення. Класифікація. Методи лікування.	2		2	
40.	Тема: Захворювання скронево-нижньощелепного суглобу. Класифікації. Клініка, діагностика та ортопедичні методи лікування.	2		2	
41.	Тема: Щелепно-лицева ортопедія. Переломи щелеп та посттравматичні ускладнення. Ортопедичні методи лікування.	2		2	

42.	Тема: Щелепно-лицеве протезування. Сучасні технології.	2		2	
43.	Тема: Показання та протипоказання до ортопедичного лікування дефектів зубних рядів із застосуванням імплантатів.	2		2	
44.	Тема: Біомеханічні аспекти створення протезо-імплантатної системи. Діагностика при плануванні імплантації.	2	2		
45.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних та умовно-знімних протезів з опорою на імплантати.	2		2	
46.	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних конструкцій з опорою на імплантати.	2		2	
47.	Тема: Критерії оцінки ефективності стоматологічної імплантації. Помилки та ускладнення. Їх профілактика.	2		2	
48.	Іспит.	4			
4 рік					

		50	0	0	50
49.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
50.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
51.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
52.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
53.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
54.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
55.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
56.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
57.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
58.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
59.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
60.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
61.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
62.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
63.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
64.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
65.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
66.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
67.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
68.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
69.	Наукове керівництво	2	0	0	2

	роботою над дисертацією.				
70.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
71.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
72.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2
73.	Наукове керівництво роботою над дисертацією.	2	0	0	2

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Організація стоматологічної ортопедичної допомоги.	2
2	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення естетичних коронок (металокерамічні, без металові, цирконієві)	2
3	Тема: Відновлення часткових дефектів зубних рядів незнімними мостоподібними протезами. Загальна характеристика. Показання до застосування. Класифікація.	2
4	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Сучасні технології..	2
5	Тема: Біомеханічні аспекти створення протезо-імплантатної системи. Діагностика при плануванні імплантації.	2
	Разом	10

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема: Структура стоматологічної допомоги в Україні.	2
2	Тема: Основні нормативні документи МОЗ України, що регулюють діяльність лікаря стоматолога-ортопеда.	2
3	Тема: Принципи організації діяльності медичних стоматологічних закладів.	2
4	Тема: Загальні принципи функціональної анатомії зубо-щелепної системи.	2
5	Тема: Рухи нижньої щелепи. Артикуляція, артикуляційні	2

	взаємозв'язки.	
6	Тема: Оклюзія. Види оклюзії. М'язові, суглобові, зубні ознаки.	2
7	Тема: Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи. Будова та призначення.	2
8	Тема: Функціональна анатомія пародонту.	2
9	Тема: Жувальні та мімічні м'язи зубо-щелепної системи.	2
10	Тема: Сучасне матеріалознавство у клініці ортопедичної стоматології.	2
11	Тема: Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Загальносанаційна та спеціальна підготовка до протезування.	2
12	Тема: Клініка різних дефектів коронкової частини зубів. Класифікації.	2
13	Тема: Вкладки. Показання до застосування. Класифікація.	2
14	Тема: Способи виготовлення вкладок. Сучасні технології.	2
15	Тема: Вініри. Характеристика, показання до виготовлення.	2
16	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення вінірів. Сучасні технології	2
17	Тема: Відновлення дефектів твердих тканин зубів різними видами штучних коронок. Показання до застосування. Класифікація.	2
18	Тема: Провізорні коронки, методи виготовлення.	2
19	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок з використанням комп'ютерних технологій.	2
20	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних конструкцій мостоподібних протезів. Сучасні технології виготовлення.	2
21	Тема: Деякі стани порожнини рота, обумовлені мостоподібними протезами.	2

22	Тема: Відновлення часткової втрати зубів знімними ортопедичними конструкціями. Показання до виготовлення часткових знімних пластинкових протезів (ЧЗПП).	2
23	Тема: Характеристика ЧЗПП. Способи передачі жувального навантаження при використанні ЧЗПП.	2
24	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення ЧЗПП.	2
25	Тема: Бюгельні протези. Їх характеристика. Показання та протипоказання до виготовлення.	2
26	Тема: Способи фіксації бюгельних протезів. Розподіл жувального навантаження при використанні різних способів фіксації.	2
27	Тема: Функціональна та топографічна анатомія зубо-щелепної системи при повній втраті зубів. Класифікації беззубих щелеп.	2
28	Тема: Оцінка стану слизової оболонки протезного ложа. Особливості отримання функціональних відбитків в залежності від клінічної картини.	2
29	Тема: Методи визначення центрального співвідношення щелеп у пацієнтів з повною відсутністю зубів.	2
30	Тема: Фактори, що забезпечують фіксацію та стабілізацію повних знімних пластинкових протезів.	2
31	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Сучасні технології виготовлення.	2
32	Тема: Механізми звикання до повних знімних протезів. Фактори адаптації. Особливості користування та догляду.	2
33	Тема: Клініка, діагностика захворювань тканин пародонту. Мета та завдання ортопедичного лікування. Застосування сучасних технологій.	2
34	Тема: Патологічне стирання твердих тканин зубів. Клініка, діагностика. Класифікації. Ортопедичні методи лікування.	2

35	Тема: Вторинні деформації зубних рядів. Етіологія та патогенез виникнення. Класифікація. Методи лікування.	2
36	Тема: Захворювання скронево-нижньощелепного суглобу. Класифікації. Клініка, діагностика та ортопедичні методи лікування.	2
37	Тема: Щелепно-лицева ортопедія. Переломи щелеп та посттравматичні ускладнення. Ортопедичні методи лікування.	2
38	Тема: Щелепно-лицеве протезування. Сучасні технології.	
40	Тема: Показання та протипоказання до ортопедичного лікування дефектів зубних рядів із застосуванням імплантатів.	2
41	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних та умовно-знімних протезів з опорою на імплантати.	2
42	Тема: Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних конструкцій з опорою на імплантати.	2
43	Тема: Критерії оцінки ефективності стоматологічної імплантації. Помилки та ускладнення. Їх профілактика.	2
44	Іспит	4
	Разом	90

Змістовий модуль 1

(24 год.)

Змістовий модуль 1

Інтегрований підхід до обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології та підготовка до протезування

Тема 1. Структура стоматологічної допомоги в Україні

Тема 2. Основні нормативні документи МОЗ України, що регулюють діяльність лікаря стоматолога-ортопеда

Тема 3. Принципи організації діяльності медичних стоматологічних закладів різної форми власності

Тема 4. Загальні принципи функціональної анатомії зубо-щелепної системи.

Тема 5. Рухи нижньої щелепи. Артикуляція, артикуляційні взаємозв'язки..

Тема 6. Оклюзія. Види оклюзії. М'язові, суглобові

Тема 7. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи. Будова та призначення..

Тема 8. Функціональна анатомія пародонту.

Тема 9. М'язова система жувального апарату.

Тема 10. Сучасне матеріалознавство у клініці ортопедичної стоматології.

Тема 11. Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Загальносанаційна та спеціальна підготовка

Лекція 1. Організація стоматологічної ортопедичної допомоги. (2год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Потреби населення в ортопедичній стоматологічній допомозі.
2. Принципи організації діяльності медичних стоматологічних закладів різної форми власності
3. Забезпечення санітарно-гігієнічного режиму.
4. Основні нормативні документи МОЗ України, що регулюють діяльність лікаря стоматолога-ортопеда
5. Форми обліково-звітної документації

Рекомендована література:

(нормативно-правова та законодавча)

1. Наказ № 117 МОЗ України від 29.03.2002р. «Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників» Випуск 78 «Охорона здоров'я»
2. Наказ № 566 МОЗ України від 23.11.2004р «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги (зі спеціальності ортопедична стоматологія)».
3. Наказ № 798 від 21.09.2010 року Про затвердження методичних рекомендацій «Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу»;
4. Наказ № 110 МОЗ України від 14.02.2012 року «Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форм власності та підпорядкування».
5. Наказ № 752 МОЗ України від 28.09.2012 року «Про порядок контролю якості медичної допомоги».
6. Наказ №955 від 05.11.2013 р. "Щодо затвердження нормативних актів щодо захисту від зараження ВІЛ- інфекцією при виконанні професійних обов'язків".
7. Наказ №552 від 11.08.2014 р. «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я»(набрав чинності з 01.09.2016р.)
8. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2018 року № 302 «Про затвердження положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я».
9. Наказ № 446 МОЗ України від 22.02.2019 року «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів».
10. Наказ № 1753 МОЗ України від 18.08.2021 року «Про внесення змін до Наказу № 446 МОЗ України від 22.02.2019 року».
11. Посадова інструкція лікаря стоматолога-ортопеда для оцінки роботи і відповідальності. –Київ, КНТ - 2005.

Змістовий модуль 2

Незнімне протезування. (26 год)

Тема 13. Клініка різних дефектів коронкової частини зубів. Класифікації. (2 год)

Тема 14. Вкладки. Показання до застосування. Класифікація. (2 год)

Тема 15. Способи виготовлення вкладок. Сучасні технології. (2 год)

Тема 16. Вініри. Характеристика, показання до виготовлення. (2 год)

Тема 17. Клініко-лабораторні етапи виготовлення вінірів. Сучасні технології (2 год)

Тема 18. Відновлення дефектів твердих тканин зубів різними видами штучних коронок. Показання до застосування. Класифікація. (2 год)

Тема 19. Провізорні коронки, методи виготовлення. (2 год)

Тема 20. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок з використанням комп'ютерних технологій. (2 год)

Тема 21. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних конструкцій мостоподібних протезів. Сучасні технології виготовлення. (2 год)

Тема 22. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних конструкцій мостоподібних протезів. Сучасні технології виготовлення. (2 год)

Тема 23. Деякі стани порожнини рота, обумовлені мостоподібними протезами (2 год)

Лекція 2. Клініко-лабораторні етапи виготовлення естетичних коронок (металокерамічні, безметалові, цирконієві) (2 год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Показання до виготовлення штучних коронок. Вимоги до штучних коронок.
2. Особливості препарування зубів під різні види штучних коронок.
3. Наслідки препарування твердих тканин зубів. Необхідність використання тимчасових конструкцій.
4. Порівняльна характеристика різних видів штучних коронок.
5. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованої коронки.
6. Клініко-лабораторні етапи виготовлення пластмасової коронки.
7. Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитої коронки.

Рекомендована література:

1. Ортопедична стоматологія: підручник/ М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.; за ред.. М.М. Рожко, В.П. Неспрядька. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с. : кольор. вид.
2. Гасюк П.А. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології /П.А. Гасюк, В.В. Щерба. – 3-є вид. – Тернопіль: ТДМУ. – Укрмедкнига, 2017. – 222 с.
3. Зубопротезна техніка: підручник/ М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.; за ред.. М.М. Рожко, В.П. Неспрядько. – 3-є вид.; переробл. та допов. – К.: Книга плюс, 2016. – 6-4 с.
4. Король Д.М. Клінічні і лабораторні особливості виготовлення металокерамічних протезів: навчальний посібник // Д.М. Король, М.О. Рамусь, М.Д. Король [та ін.] . – 2017. – 125 с.
5. Король М.Д., Нідзельський М.Я., Король Д.М., Дорубець А.Д. «Вторинні деформації зубних рядів» // - 2 видання, виправл. – Полтава, 2016. – 111 с.

6. Нідзельський М.Я., Писаренко О.А., Цветкова Н.В. [та ін.] «Техніка прецезійного литва в ортопедичній стоматології». // – Полтава, 2014. – 113 с.

Лекція 3. Відновлення часткових дефектів зубних рядів незнімними мостоподібними протезами. Загальна характеристика. Показання до застосування. Класифікація. (2год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Біомеханіка мостоподібних протезів. Вимоги до опорних зубів.
2. Принципи конструювання мостоподібних протезів.
3. Показання до використання різних опорних елементів у мостоподібних протезах. Конструкції опорних елементів.
4. Конструкції мостоподібних протезів, показання до їх використання.
5. Види фіксуючих цементів (фосфатні, склоіономерні, карбоксилатні), показання до їх застосування.
6. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів.
7. Негативний вплив незнімних протезів на стан тканин протезного поля. Профілактика ускладнень незнімного протезування.

Рекомендована література:

1. Ортопедична стоматологія: підручник/ М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.; за ред.. М.М. Рожко, В.П. Неспрядько. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с. : кольор. вид.
2. Гасюк П.А. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології /П.А. Гасюк, В.В. Щерба. – 3-є вид. – Тернопіль: ТДМУ. – Укрмедкнига, 2017. – 222 с.
3. Зубопротезна техніка: підручник/ М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.; за ред.. М.М. Рожко, В.П. Неспрядько. – 3-є вид.; переробл. та допов. – К.: Книга плюс, 2016. – 6-4 с.
4. Король Д.М. Клінічні і лабораторні особливості виготовлення металокерамічних протезів: навчальний посібник // Д.М. Король, М.О. Рамусь, М.Д. Король [та ін.] . – 2017. – 125 с.
5. Король М.Д., Нідзельський М.Я., Король Д.М., Дорубець А.Д. «Вторинні деформації зубних рядів» // - 2 видання, виправл. – Полтава, 2016. – 111 с.

Змістовий модуль 3 **Знімне протезування. (24 год)**

Тема 26. Відновлення часткової втрати зубів знімними ортопедичними конструкціями. Показання до виготовлення часткових знімних пластинкових протезів (ЧЗПП). (2год.)

Тема 27. Характеристика ЧЗПП. Способи передачі жувального навантаження при використанні ЧЗПП. (2год.)

Тема 28. Клініко-лабораторні етапи виготовлення ЧЗПП. (2год.)

Тема 29. Бюгельні протези. Їх характеристика. Показання та протипоказання до виготовлення. (2год.)

Тема 30. Способи фіксації бюгельних протезів. Розподіл жувального навантаження при використанні різних способів фіксації. (2год.)

Тема 31. Функціональна та топографічна анатомія зубо-щелепної системи при повній втраті зубів. Класифікації беззубих щелеп. (2год.)

Тема 32. Оцінка стану слизової оболонки протезного ложа. Особливості отримання функціональних відбитків в залежності від клінічної картини. (2год.)

Тема 33. Методи визначення центрального співвідношення щелеп у пацієнтів з повною відсутністю зубів. (2год.)

Тема 34. Фактори, що забезпечують фіксацію та стабілізацію повних знімних пластинкових протезів. (2год.)

Тема 35. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Сучасні технології виготовлення. (2год.)

Тема 36. Механізми звикання до повних знімних протезів. Фактори адаптації. Особливості користування та догляду. (2год.)

Лекція 4. Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Сучасні технології. (2год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Вибір конструкції дугового протезу в залежності від дефекту зубного ряду нижньої щелепи.
2. Вибір конструкції дугового протезу в залежності від дефекту зубного ряду верхньої щелепи.
3. Принцип розподілу жувального навантаження дуговим протезом при використанні різних методів фіксації.
4. Атачмени. Показання до використання. Класифікація.
5. Клініко-лабораторні етапи виготовлення дугового протезу.
6. Можливі помилки при виготовленні бюгельного протезу. Методи їх усунення.
7. Етапи перевірки каркасу дугового протезу, вимоги до нього.
8. Послідовність і особливості корекції дугового протезу. Накладання дугового протезу.
9. Способи компенсації усадки металу при відливанні металевого каркасу.
10. Сплави металів для виготовлення каркасу дугового протезу.
11. Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні бюгельних протезів.

Рекомендована література:

1. Давиденко В. Ю. Бюгельне протезування: навчальний посібник / В. Ю. Давиденко, М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, В. В. Кузнецов, В. П. Чикор. – ПП «Астра», Полтава, 2018. – с. 145.
2. Гасюк П.А. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології /П.А. Гасюк, В.В. Щерба. – 3-є вид. – Тернопіль: ТДМУ. – Укрмедкнига, 2017. – 222 с.
3. Зубопротезна техніка: підручник/ М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.; за ред.. М.М. Рожко, В.П.Неспрядько. – 3-є вид.; переробл. та допов. – К.: Книга плюс, 2016. – 6-4 с.
4. Основні технології виготовлення зубних протезів: навч.посіб./Вінниц.НМУ ім..М.І. Пирогова, Укр.мед.стомат.академія,

Терноп.ДМУ ім.І.Я. Горбачевського; уклад.Е.В.Беляєв та ін.. – Вінниця: Твори, 2019. – 104 с.

5. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології /М.Я. Нідзельський, О.А. Писаренко, Н.В. Цветкова, В.М. Соколовська. – П.: ФОП Болотін А.В., 2016.– 104 с.
6. Нідзельський М.Я., Писаренко О.А., Цветкова Н.В. [та ін.] «Техніка прецезійного литва в ортопедичній стоматології». // – Полтава, 2014. – 113 с.

Змістовий модуль 4 **Атипове протезування (22 год)**

Тема 38.. Клініка, діагностика захворювань тканин пародонту. Мета та завдання ортопедичного лікування. Застосування сучасних технологій. (2год.)

Тема 39. Патологічне стирання твердих тканин зубів. Клініка, діагностика. Класифікації. Ортопедичні методи лікування(2год.).

Тема 40. Вторинні деформації зубних рядів. Етіологія та патогенез виникнення. Класифікація. Методи лікування. (2год.)

Тема 41. Захворювання скронево-нижньощелепного суглобу. Класифікації. Клініка, діагностика та ортопедичні методи лікування. (2год.)

Тема 42. Щелепно-лицева ортопедія. Переломи щелеп та посттравматичні ускладнення. Ортопедичні методи лікування. (2год.)

Тема 43. Щелепно-лицеве протезування. Сучасні технології. (2год.)

Тема 44. Показання та протипоказання до ортопедичного лікування дефектів зубних рядів із застосуванням імплантатів. (2год.)

Тема 45. Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних та умовно-знімних протезів з опорою на імплантати. (2год.)

Тема 46: Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних конструкцій з опорою на імплантати. (2год.)

Тема 47. Критерії оцінки ефективності стоматологічної імплантації.

Помилки та ускладнення. Їх профілактика. (2год.)

Лекція 5 . Біомеханічні аспекти створення протезо-імплантатної системи.

Діагностика при плануванні імплантації. (2год.)

Контрольні запитання та завдання:

1. Основні види протезування на імплантатах;
2. Особливості методики отримання відбитків способом «відкритої ложки», «закритої ложки»;
3. Переваги та недоліки відбиткових матеріалів, які застосовуються в процесі імплантаційного лікування;
4. Клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних та умовно-знімних конструкцій на імплантатах.
5. Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних конструкцій на імплантатах.
6. Особливості професійної та особистої гігієни при користування дентальними імплантатами

Рекомендована література:

- 1.Дентальна імплантологія: хірургічні й ортопедичні аспекти : навч. посіб. [для студентів закладів вищої мед. освіти IV рівня акредитації, лікарів-стоматологів ортопедів і хірургів] / О. В. Добровольська, О. В. Добровольський, В. М. Дворник [та ін.] ; МОЗ України, ПДМУ. — Львів : Магнолія 2006, 2021. — 258 с.
- 2.Неспрядько В.П., Куц П.В. Дентальна імплантологія. Основи теорії та практики. — Харків: ВПП «Контракт», 2009. — 292.

Індивідуальні завдання

Заповнення індивідуального навчального плану. Індивідуальний навчальний план кожного семестру містить інформацію про засвоєння дисциплін та педагогічну практику. Планове та фактичне навантаження аспіранта за дисциплінами має відповідати освітньо-науковій програмі та навчальному плану підготовки докторів філософії за відповідною освітньо-науковою програмою.

Підрозділ «Проведення педагогічної практики» (ПП) має містити відомості про виконану аспірантом практичну складову підготовки в аспірантурі (викладацьку діяльність). ПП передбачає виконання аспірантом навчальної (обсягом 50 год.), методичної та організаційної (обсягом 100 год.) роботи.

За потреби (при погодженні з науковим керівником та за рішенням кафедри), обсяги ПП аспіранта можуть бути збільшені. У такому випадку величина, на яку фактично відпрацьована аспірантом ПП перевищує передбачений навчальним планом підготовки аспіранта обсяг ПП, зазначається у індивідуальному плані роботи аспіранта та у академічній довідці (як виконане поза кредитне навантаження).

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Послідовність обстеження хворого в клініці ортопедичної стоматології. Амбулаторна карточка ортопедичного хворого. Значення її як юридичного та науково-медичного документу.
2. Клінічні та лабораторні методи дослідження зубо-щелепної системи в клініці ортопедичної стоматології.
3. Функціональні методи дослідження зубо-щелепної системи в клініці ортопедичної стоматології.
4. Діагностичний процес в клініці ортопедичної стоматології.
5. Знеболення в клініці ортопедичної стоматології. Можливі ускладнення.
6. Показання до виготовлення штучних коронок. Вимоги до штучних коронок.
7. Особливості препарування зубів під різні види штучних коронок.
8. Наслідки преперування твердих тканин зубів. Необхідність використання тимчасових конструкцій.
9. Порівняльна характеристика різних видів штучних коронок.
10. Клініко-лабораторні етапи виготовлення пластмасової коронки.
11. Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитої коронки.
12. Клініко-лабораторні етапи виготовлення комбінованої штампованої коронки. Клініко-лабораторні етапи виготовлення металокерамічної та

- металопластмасової коронки. Механізм фіксації облицювального матеріалу.
13. Класифікація дефектів твердих тканин зубів (В.С.Куриленко, Д.Н.Цитрин, Blak). Індекс руйнування оклюзійної поверхні зубів ІРОПЗ за Мілікевичем.
 14. Загальні принципи формування порожнини для вкладок. Формування порожнини при I, II, III, IV, V за Blak.
 15. Різні види вкладок (inlay, onlay, overlay, pinlay).
 16. Клініко-лабораторні етапи протезування вкладками. Прямий, непрямий та комбінований методи виготовлення вкладок.
 17. Показання та протипоказання до заміщення дефектів твердих тканин зубів литими металевими, керамічними, пластмасовими вкладками. Технологія їх виготовлення.
 18. Технологія виготовлення вкладок CAD\CAM.
 19. Показання до застосування штифтових конструкцій. Конструктивні елементи штифтових зубних протезів.
 20. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних конструкцій штифтових зубів.
 21. Суцільнолиті розбірні куксові вкладки. Показання до застосування та технологія виготовлення.
 22. Поняття про мостоподібні протези. Показання та протипоказання до виготовлення мостоподібних протезів.
 23. Вибір та обґрунтування конструкції мостоподібного протезу в залежності від розміру та топографії дефекту зубного ряду.
 24. Клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолитого мостоподібного протеза.
 25. Клініко-лабораторні етапи виготовлення комбінованого суцільнолитого мостоподібного протеза (металокерамічного, металопластмасового).
 26. Біомеханіка мостоподібних протезів. Вимоги до опорних зубів.
 27. Принципи конструювання мостоподібних протезів.
 28. Показання до використання різних опорних елементів у мостоподібних протезах. Конструкції опорних елементів.
 29. Конструкції мостоподібних протезів, показання до їх використання.
 30. Види фіксуючих цементів (фосфатні, склоіономерні, карбоксилатні), показання до їх застосування.
 31. Порівняльна характеристика паяних, непаяних та суцільнолитих мостоподібних протезів.
 32. Негативний вплив незнімних протезів на стан тканин протезного поля. Профілактика ускладнень незнімного протезування.
 33. Функціональна топографія зубощелепної системи при частковій втраті зубів.
 34. Функціональна топографія зубощелепної системи при повній втраті зубів.
 35. Обґрунтування меж часткових знімних пластинкових протезів.
 36. Обґрунтування меж повних знімних пластинкових протезів.
 37. Основи артикуляції. Оклюзія і артикуляція в ортопедичній стоматології.

38. Біомеханіка рухів нижньої щелепи.
39. Класифікація апаратів, що відтворюють рухи нижньої щелепи (артикулятори, оклюдатори). Принципи роботи.
40. Особливості визначення центрального співвідношення щелеп при I, II, III групах дефектів зубних рядів за Бетельманом.
41. Порівняльна оцінка різних методів визначення центрального співвідношення щелеп при повній відсутності зубів (за ЦІТО, за Г.І.Сидоренко, за Шиловой-Мірошніченко).
42. Основні орієнтири для постановки штучних зубів при частковій та повній втраті зубів. Правила підбору штучних зубів.
43. Правила постановки штучних зубів (за Гізі, Васильєвим, Коником)
44. Особливості постановки штучних зубів по сферичній поверхні, по індивідуально сформованим оклюзійним кривим.
45. Функціональні відбитки, поняття, класифікація, методика отримання в залежності від умов протезного ложа.
46. Фіксація та стабілізація протезів. Класифікація методів фіксації за Баяновим. Фактори, які забезпечують фіксацію та стабілізацію часткових та повних знімних пластинкових протезів.
47. Перевірка конструкції часткових і повних знімних протезів, правильності визначення центральної оклюзії та постановки зубів.
48. Перевірка правильності визначення центральної оклюзії. Можливі помилки, способи усунення.
49. Перевірка правильності побудови протетичної площини та визначення меж протезу.
50. Корекція та накладання пластинкових протезів. Оцінка їх якості.
51. Механізм звикання до зубних протезів (В.Ю. Курляндський, І.С. Рубінов, Г.Б. Шилова). Безпосереднє протезування.
52. Основні матеріали для знімного протезування (пластмаси, керамічні маси), їх характеристика.
53. Порівняльна характеристика бюгельних та мостоподібних протезів.
54. Порівняльна характеристика бюгельних та часткових знімних пластинкових протезів.
55. Складові частини дугового протезу, їх призначення.
56. Особливості розташування елементів дугового протезу на верхній щелепі в залежності від клінічної картини.
57. Особливості розташування елементів дугового протезу на нижній щелепі в залежності від клінічної картини.
58. Показання до використання різних методів паралелометрії.
59. Значення паралелометрії при протезуванні бюгельними протезами. Вибір методу фіксації дугового протезу в залежності від клінічної картини.
60. Вибір конструкції дугового протезу в залежності від дефекту зубного ряду нижньої щелепи.
61. Вибір конструкції дугового протезу в залежності від дефекту зубного ряду верхньої щелепи.

62. Принцип розподілу жувального навантаження дуговим протезом при використанні різних методів фіксації.
63. Атачмени. Показання до використання. Класифікація.
64. Клініко-лабораторні етапи виготовлення дугового протезу.
65. Можливі помилки при виготовленні бюгельного протезу. Методи їх усунення.
66. Етапи перевірки каркасу дугового протезу. вимоги до нього.
67. Послідовність і особливості корекції дугового протезу. Накладання дугового протезу.
68. Способи компенсації усадки металу при відливанні металевого каркасу.
69. Сплави металів для виготовлення каркасу дугового протезу.
70. Допоміжні матеріали, які використовуються при виготовленні бюгельних протезів.
71. Відновлення жувальної ефективності за допомогою бюгельних протезів (за даними Шиловой Г.Б.).
72. Поняття про функціональну патологію. Травматична оклюзія. Види.
73. Основні та домоміжні методи діагностики захворювань тканин пародонта. Функціональні методи обстеження хворих з патологією тканин парадонта.
74. Рефлекси жувальної системи. Жувальна ланка.
75. Поняття про атипове протезування. Механізми перебудови жувальних рефлексів. Види спеціальної підготовки ротової порожнини до ортопедичного лікування.
76. Етіологія, патогенез патологічного стирання твердих тканин зубів. Клініка.
77. Класифікація патологічного стирання твердих тканин зубів. Діагностика патологічного стирання твердих тканин зубів та його ускладнення. Методи ортопедичного лікування патологічного стирання твердих тканин зубів при локалізованій формі.
78. Особливості ортопедичного лікування патологічного стирання твердихтканин зубів в залежності від клінічної форми та ускладнень.
79. Етіологія, класифікація, клічні прояви вторинних деформацій зубних рядів.
80. Методи лікування вторинних деформацій зубних рядів.
81. Етіологія та патогенез функціональних порушень скронево-нижнещелепного суглобу.
82. Методи обстеження пацієнтів із захворюванням скронево-нижнещелепногосуглобу.
83. Ортопедичні методи лікування скронево-нижнещелепного суглобу.

Перелік практичних навичок до іспиту

1. Отримати частковий анатомічний відбиток різними відбитковими матеріалами.
2. Отримати повний анатомічний відбиток з верхньої щелепи з зубами різними відбитковими матеріалами.
3. Отримати повний анатомічний відбиток з нижньої щелепи з зубами різними відбитковими матеріалами.

4. Отримати оклюзійний відбиток з бічної ділянки зубних рядів силіконовим матеріалом.
5. Отримати повний анатомічний відбиток з коронками.
6. Отримати повний анатомічний відбиток з беззубої верхньої щелепи.
7. Отримати повний анатомічний відбиток з беззубої нижньої щелепи.
8. Припасувати індивідуальну ложку на верхню беззубу щелепу.
9. Припасувати індивідуальну ложку на нижню беззубу щелепу.
10. Отримати функціональний відбиток з верхньої беззубої щелепи, враховуючи піддатливість слизової оболонки протезного ложа.
11. Отримати функціональний відбиток з нижньої беззубої щелепи, враховуючи піддатливість слизової оболонки протезного ложа.
12. Визначити ступінь піддатливості слизової оболонки протезного ложа при повній відсутності зубів на верхній та нижній щелепі.
13. Відпрепарувати зуб під штучну (штамповану, пластмасову, комбіновану, суцільнолиту, металокерамічну) коронку.
14. Відпрепарувати зуби під суцільнолитий мостоподібний протез.
15. Перевірити відповідність вимогам штучної (штампованої, пластмасової, комбінованої, суцільнолитої, металокерамічної) коронки.
16. Перевірити відповідність вимогам мостоподібного протезу.
17. Накреслити межі часткового знімного пластинкового протезу на верхню щелепу при різних класах дефектів зубних рядів за Кенеді.
18. Накреслити межі часткового знімного пластинкового протезу на нижню щелепу при різних класах дефектів зубних рядів за Кенеді.
19. Накреслити конструкцію бюгельного протезу на верхню щелепу при різних класах дефектів зубних рядів за Кенеді.
20. Накреслити конструкцію бюгельного протезу на нижню щелепу різних класах дефектів зубних рядів за Кенеді.
21. Визначити центральне співвідношення щелеп при повній відсутності зубів за ЦІТО.
22. Визначити центральне співвідношення щелеп при повній відсутності зубів за допомогою гіпсоблоків за методикою Г.І. Сидоренко.
23. Перевірити конструкцію часткового знімного протезу.
24. Перевірити конструкцію повного знімного протезу.
25. Визначити можливі помилки при перевірці конструкції повних знімних протезів.
26. Побудувати протетичну площину при повній відсутності зубів.
27. Провести креслення воскових шаблонів.
28. Зафіксувати нейтральне положення нижньої щелепи.
29. Визначити висоту прикусу при повній відсутності зубів.
30. Визначити центральне співвідношення щелеп при I-III групах дефектів зубних рядів за А.І. Бетельманом.
31. Перевірити каркас бюгельного протезу на верхню щелепу.

32. Перевірити каркас бюгельного протезу на нижню щелепу.
33. Провести корекцію часткового знімного протезу в ділянці природніх зубів.
34. Провести корекцію часткового знімного протезу в області меж протезу.
35. Провести корекцію часткового знімного протезу в області штучних зубів.
36. Провести корекцію часткового знімного протезу в ділянці підвищеноготиску.
37. Провести корекцію базису повного знімного протезу.
38. Провести корекцію оклюзійних поверхонь повних знімних протезів.
39. Провести вибіркове при шліфування при порушенні оклюзійних взаємовідношень.
40. Отримати оклюзограму.
41. Визначити ступінь рухомості зубів.
42. Зняти штучну коронку, що не відповідає вимогам.
43. Зняти мостоподібний протез, що не відповідає вимогам.
44. Провести фіксацію штучної коронки.
45. Провести фіксацію мостоподібного протезу.
46. Відлити робочу модель за частковим відбитком .
47. Відлити робочу модель за повним анатомічним відбитком.
48. Відлити розбірну робочу модель за повним анатомічним силіконовим відбитком.
49. Виготовити восковий шаблон при частковій втраті зубів.
50. Виготовити восковий шаблон при повній втраті зубів.
51. Виготовити індивідуальну ложку позалабораторним способом.
52. Підготувати фронтальні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини при локалізованій формі пародонтиту.
53. Підготувати бічні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини при локалізованій формі пародонтиту.
54. Підготувати фронтальні зуби нижньої щелепи до виготовлення тимчасової шини за Хоцяновським при локалізованій формі пародонтиту.
55. Провести вивчення моделі в параллелометрі за довільним методом.
56. Провести вивчення моделі в параллелометрі за методом вибору середньої вісі.
57. Провести вивчення моделі в параллелометрі за методом вибору.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова:

1. Ортопедична стоматологія: підручник/ М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.; за ред.. М.М. Рожка, В.П. Неспрядька. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с. : кольор. вид.
2. Біда В.І. Патологічне стирання зубів та його лікування/В.І. Біда, Ю.І. Струк. – Чернівці: Букрек, 2015. – 72 с.
3. Давиденко В. Ю. Бюгельне протезування: навчальний посібник / В. Ю. Давиденко, М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, В. В. Кузнецов, В. П. Чикор, – ПП «Астрія», Полтава, 2018. – с. 145.

4. Військова ортопедична стоматологія: підручник/П.В. Іщенко та ін.. – К.: Медицина, 2013. – 113 с.
5. Гасюк П.А. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології /П.А. Гасюк, В.В. Щерба. – 3-є вид. – Тернопіль: ТДМУ. – Укрмедкнига, 2017. – 222 с.
6. Зубопротезна техніка: підручник/ М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін.; за ред.. М.М. Рожка, В.П.Неспрядько. – 3-є вид.; переробл. та допов. – К.: Книга плюс, 2016. – 6-4 с.
7. Основні технології виготовлення зубних протезів: навч.посіб./Вінниц.НМУ ім..М.І. Пирогова, Укр.мед.стомат.академія, Терноп.ДМУ ім..І.Я. Горбачевського; уклад.Е.В.Беляєв та ін.. – Вінниця: Твори, 2019. – 104 с.
8. Нідзельський М.Я. Практикум з ортопедичної стоматології /М.Я. Нідзельський, О.А. Писаренко, Н.В. Цветкова, В.М. Соколовська. – П.: ФОП Болотін А.В., 2016.– 104 с.
9. Нідзельський М.Я. Семіологія в стоматології /М.Я. Нідзельський, Є.Г. Шиян, М.Д. Король, Н.В. Цветкова, В.В. Савченко. – Полтава: ФОП Мирон І.А. – 2017.– 188 с.
10. Пропедевтика ортопедичної стоматології/С.І.Черкашин, С.О. Росоловська, В.М. Лучинський та ін.; за ред.. С.І. Черкашина. – Тернопіль: ТДМУ – Укрмедкнига, 2016р. – 300 с.
11. Протезування при повній втраті зубів/П.А. Гасюк, Є.Я. Костенко, В.В. Щерба, В.Б. Радчук. – Тернопіль: ТОВ «Терно-граф», 2017 р. – 216 с.
12. Стоматологія: підручник: у 2 кн. – Кн.1/М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова та ін.; за ред..проф. М.М. Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 872 с.
13. Король Д.М. Клінічні і лабораторні особливості виготовлення металокерамічних протезів: навчальний посібник // Д.М. Король, М.О. Рамусь, М.Д. Король [та ін.] . – 2017. – 125 с.
14. Король М.Д., Нідзельський М.Я., Король Д.М., Дорубець А.Д. «Вторинні деформації зубних рядів» // - 2 видання, виправл. – Полтава, 2016. – 111 с.
15. Нідзельський М.Я., Писаренко О.А., Цветкова Н.В. [та ін.] «Техніка прецезійного литва в ортопедичній стоматології». // – Полтава, 2014. – 113 с.
16. Клинические и лабораторные этапы изготовления зубных протезов. Ортопедический атлас / В.А. Клёмин, А.Г.Комлев, А.А.Комлев. – Донецк: Издатель Заславский А.Ю., 2012. – 128 с. «Рекомендовано Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України як атлас для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації (протокол № 2 від 26.10.2011 р.)» засідання науково-методичної Комісії з медицини Міністерства освіти науки, молоді та спорту України.
17. Макеев В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). – Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.

Допоміжна:

1. Нідзельський М. Я. Кросворди з ортопедичної стоматології: навчальний посібник // М. Я. Нідзельський, М. Д. Король, Н. В. Цветкова [та ін.] // . – 2019. – с. 216.
2. Нідзельський М.Я. Ортопедична стоматологія для лікарів-інтернів: навчальний посібник /М.Я. Нідзельський, Г.М. Давиденко, В.В. Кузнецов. – П.: ФОП Болотін А.В., 2016. – 358 с.
3. Нідзельський М.Я. Структура полімерних стоматологічних матеріалів в електромагнітному полі // Нідзельський М.Я., Коротецька-Зінкевич В.Л.//Навчальний посібник. – Полтава, 2016. – 103 с.

4. Нідзельський М.Я., Писаренко О.А., Соколовська В.М. [та ін.] «Тлумачний термінологічний довідник із ортопедичної стоматології». // – Полтава, 2015. – 265 с.
5. Сестринство в стоматології / Під загальною редакцією професора Короля М. Д. – Полтава. – ФОП Мирон. І. А. – 2019. – 312 с.
6. Король Д.М. Сестринська практика в ортопедичній та терапевтичній стоматології [навч. посіб. для студ. стом. ф-тів мед. навч. заклад. III-IV рівнів акредитації.] / Король Д.М., Козак Р.В., Ткаченко І.М. – Полтава, 2015. - 120 с.
7. Дезінфекція, перед стерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я // Стоматолог Інфо. - 2016. - № 10 (Спецвыпуск). - С. 2-74.
8. Наказ «Про затвердження державних санітарних норм та правил «Дезінфекція, перед стерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я»» // Стоматолог Інфо. - 2016. - № 10. - С. 2-74.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний Web-сайт ПДМУ <https://www.pdmu.edu.ua/>
2. Електронні інформаційні ресурси кафедри: <https://polso.pdmu.edu.ua/>
3. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників
Вип. 78 Охорона здоров'я Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va117282-02>
4. <http://moz.gov.ua/ua/portal/>